

# Короткий опис упровадження SEL у Washington: акцент на практиках із підтримкою культури

## Розгляд практик із підтримкою культури

Практики, які підтримують культурну стійкість, — це підходи, у яких культурні сильні сторони та ідентичність учнів визнаються як ресурси для розвитку соціально-емоційних та академічних навичок. Ці практики підтримують академічну успішність і відчуття добробуту учнів, стверджуючи їхнє культурне місце у світі. Практики, які підтримують культурну стійкість, спрямовані на дослідження влади та привілеїв, прихованих упереджень та інституційного расизму, які перешкоджають реалізації повного потенціалу трансформаційних практик Social Emotional Learning (соціально-емоційне навчання, SEL).

## Що таке соціально-емоційне навчання?

Social emotional learning (соціально-емоційне навчання, SEL) широко розуміється як процес, за допомогою якого люди розвивають усвідомлення та навички керування емоціями, установлення цілей, налагодження стосунків та ухвалення відповідальних рішень, які підтримують успіх у школі та житті. (Див. Посібник з упровадження SEL штату Washington)

SEL — це **не** спосіб «оцінити» або виявити недоліки й не просто навчальна програма чи доповнення. Швидше, SEL — це цілеспрямований підхід до створення учнівських активів.

SEL підтримує **освітню справедливість**<sup>1</sup> багатьма способами: наголошуючи на розвитку дитини в цілому, привертаючи увагу до соціальної природи навчання, просуваючи віру в те, що всі діти можуть навчатися, розвиваючи навички молоді орієнтуватися в соціальному контексті та покращуючи стосунки між учнями та викладачами, що є основним захисним фактором для **всіх** учнів.<sup>2</sup>

## Концепція SEL штату Washington: основні елементи та керівні принципи

1. Створити умови для підтримки учнів SEL через сприятливу атмосферу й культуру.
2. SEL потребує співпраці між сім'ями, освітянами, партнерами в спільноті та молоддю для розробки й упровадження цього навчання.
3. Вибудувати потенціал дорослого.

**Справедливість:** кожна дитина отримує те, що їй потрібно для повного розкриття свого потенціалу.

**Культурна підтримка:** культура розглядається як ресурс для навчання, а не як перешкода.

**Універсальний підхід:** відмінності в навчанні плануються та враховуються.

**Урахування травми:** знання про наслідки травми інтегровано в політику та практику.

<sup>1</sup> Освітня справедливість означає, що кожна дитина отримує те, що їй необхідно для повного розвитку свого академічного та соціального потенціалу. З вебсайту National Equity Project: <https://www.nationalequityproject.org/education-equity-definition>

<sup>2</sup> Jones, S. M., & Kahn, J. (2017). *Доказова база того, як ми навчаємося: підтримка соціального, емоційного та академічного розвитку студентів. Консенсусні заяви про докази від Ради видатних вчених.* Washington, DC: Інститут Аспена.



## Стандарти SEL штату Washington<sup>3</sup>

<b>Самоусвідомлення:</b>	людина здатна ідентифікувати свої емоції, особисті активи, сфери для зростання, а також потенційні зовнішні ресурси та підтримку.
<b>Самоуправління:</b>	людина здатна регулювати емоції, думки та поведінку.
<b>Самоефективність:</b>	людина має здатність мотивувати себе, бути наполегливою та вважати себе здібною.
<b>Соціальна обізнаність:</b>	людина здатна розуміти погляди інших людей із різним походженням і культурою та співпереживати їм.
<b>Соціальне управління:</b>	людина здатна робити безпечний і конструктивний вибір щодо особистої поведінки та соціальної взаємодії.
<b>Соціальне залучення:</b>	людина здатна зважати на інших і демонструє бажання зробити свій внесок у добробут школи та спільноти.

## Вплив на окремих осіб

Щоб зміцнити культурну стійкість, освітяни повинні замислюватися над власними культурними нормами та вихованням, коли вони вивчають культуру та походження своїх учнів. Освітяни — багато з яких мають інше походження, ніж їхні учні — мають бути готові визнати, як їхні власні цінності, системи переконань і принципи впливають на їхню методику викладання, мову й дії щодо учнів.

## Можливості для практик SEL, орієнтованих на рівність

### Самоусвідомлення та соціальна обізнаність

Підтримуйте учнів у розвитку позитивної расової, етнічної, культурної та мовної ідентичності, а також розвивайте їхню критичну, соціальну та політичну свідомість.<sup>4</sup> Надавайте можливості вивчати та порівнювати домінуючі та недомінуючі цінності, як-от індивідуалізм та колективізм. Допоможіть учням зрозуміти, як расова, класова та інші ідентичності по-різному позиціонують їх у різних ситуаціях. Допоможіть учням усвідомити, що їхня здатність орієнтуватися в цих суперечливих вимогах і повідомленнях є сильною стороною.

Спонукайте освітян до роздумів про те, як їхній культурний світогляд та упередження впливають на їхню взаємодію з учнями та сім'ями. Надавайте освітянам можливість розвивати соціокультурну, історичну та орієнтовану на рівність спрямованість у роботі з учнями.

### Самоуправління та соціальне управління

Допомагайте учням розробляти стратегії подолання стресу акультурації, мікроагресії та дискримінації. Надавайте учням можливість долучитися до критичного аналізу нерівності та підтримуйте їх у подоланні емоцій і спрямуванні їхньої енергії на боротьбу з нерівністю та самозахист себе, своїх союзників або своїх спільнот.

Надавайте освітянам можливість уважно прислухатися до життєвого досвіду та поглядів учнів. Підтримуйте освітян в інтеграції universal design for learning (універсальний підхід для навчання, UDL) і практик, які підтримують культурну стійкість і передбачають отримання та врахування інформації

<sup>3</sup> Робоча група з тестів соціального та емоційного навчання. (2016). *Розгляд соціально-емоційного навчання в державних школах K–12 штату Washington*. З вебсайту <https://ospi.k12.wa.us/sites/default/files/2022-12/selworkgroup2016report.pdf>

<sup>4</sup> Ladson-Billings, G. (1995). До теорії культурно відповідної педагогіки. *Американський освітній дослідницький журнал*, 32(3), 465–491.



про травми. Заохочуйте освітян замислюватися над тим, як шкільні політики та практики можуть по-різному інтерпретуватися та впроваджуватися залежно від їхньої ідентичності, адже жодна практика не є нейтральною.

## Самоефективність і соціальне залучення

Допомагайте учням розвивати почуття колективної ефективності, коли вони працюють разом з іншими, щоб кинути виклик несправедливості та творити позитивні зміни — наприклад, за допомогою молодіжних досліджень за участю громадськості. Надавайте учням можливість брати участь в ухваленні рішень на рівні класу, школи та спільноти.

Підтримуйте освітян у розвитку позитивних, довірливих відносин з учнями, чия ідентичності та походження відрізняються від їхніх. Заохочуйте освітян замислюватися над тим, як вони можуть надати учням можливості для колективного розширення прав і можливостей через соціальну активність. Надавайте можливість освітянам співпрацювати з іншими для покращення власного розвитку.

## Ресурси для SEL, орієнтованих на рівність

Підводні камені та рекомендації щодо соціально-емоційного навчання та рівності:

[Проект національної рівності](#)

Побудова відносин із племенами: природний процес для консультацій ESSA:

[Супровідні матеріали для племінних консультацій](#)

Соціальне та емоційне навчання у школах Washington, формування основ і стратегій:

[Онлайн-модуль SEL](#)

Короткий огляд від Фонду Воллеса, у якому розглянуто стратегії SEL, які можна швидко опанувати:

[Основи практики SEL: недороговартісні й нескладні стратегії](#)

Практичний посібник, орієнтований на початкову школу та позашкільне навчання, у якому викладено всебічний аналіз 25 провідних програм SEL:

[Усебічний аналіз SEL](#)

### Ліцензія



*Ця коротка публікація щодо громадських і молодіжних організацій, створена робочою групою SEL для Washington Office of Superintendent of Public Instruction (Офіс керівника з питань загальної освіти штату Washington), поширюється на умовах ліцензії Міжнародна ліцензія Creative Commons 4.0 із зазначенням авторства, якщо не зазначено інше. Усі логотипи та торгові марки є власністю їх законних власників.*

*Цей ресурс може містити посилання на вебсайти третіх сторін. Ці посилання надано виключно для вашої зручності, їх розміщення не означає або не має на увазі будь-якого схвалення або контролю з боку OSPI.*

*Якщо цей ресурс буде адаптовано, потрібно вказати суттєві зміни та перейменувати його, прибравши всі логотипи Washington Office of Superintendent of Public Instruction (Офіс керівника з питань загальної освіти штату Washington). Указати авторство можна так:*

*Цей ресурс адаптовано на основі оригінальних матеріалів, наданих Washington Office of Superintendent of Public Instruction (Офіс керівника з питань загальної освіти штату Washington). Оригінальні матеріали перебувають у вільному доступі на сайті OSPI Соціально-емоційне навчання.*

